

- біоетанол, який використовують для виробництва біопалива;
- спирт етиловий денатурований, який використовують для виробництва продукції хімічного й технічного призначення, включеної до переліку, затвердженого Кабміном України;
- спирт етиловий неденатурований, який використовують для виробництва оцту з харчової сировини;
- спирт етиловий денатурований, який використовують для виробництва парфумерно-косметичної продукції;
- спирт етиловий-сирець, який використовують в межах одного суб'єкта господарювання для виробництва біоетанолу;
- спирт етиловий, що переміщується між акцизними складами в межах одного суб'єкта господарювання.

Акцизний податок на вищевказані товари сплачується за ставкою 0 гривень за 1 літр 100-відсоткового спирту.

Окрім цього, згідно з п. 44 підрозд. 5 ПП ПКУ на період дії воєнного стану встановлена нульова ставка акцизу на виробництво та ввезення важких дистилатів та біодизелю за умови, що замовником є Міноборони України.

Однак загальної назви товару не завжди достатньо для того, щоб його вважати підакцизним, необхідно знати його код УКТ ЗЕД, а в окремих випадках згідно з роз'ясненням ДПС України [2] потрібні документи на товар, а в окремих випадках — проведення товарознавчої експертизи, тому що в межах одного коду УКТ ЗЕД (чи групи кодів) можуть бути як підакцизні, так і непідакцизні товари.

Перелік джерел посилання

1. Податковий кодекс України від 04.12.2010 р. № 2755-VI (зі змін та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 12.09.2023).
2. Роз'яснення Державної податкової служби України від 02.04.2020 р. № 1364/6/99-00-17-03-01-06/ППК. URL: https://liga360.ligazakon.net/?utm_source=ligazakon_net&utm_medium=mainLZnet (дата звернення: 12.09.2023).

Проблемні питання, які виникають під час проведення судово-економічних експертиз

Катерина Сербінова,

канд. економ. наук, Одеський НДІСЕ, м. Одеса, Україна, e-mail: eserbinova@ukr.net

Розглянуто основні питання, з якими стикається судовий експерт під час проведення судово-економічних експертиз. Проаналізовано основні завдання економічної експертизи, а також особливості формування матеріалів справ та об'єктів дослідження, їх характерні риси, порядок часткового повернення матеріалів та підготовку клопотання.

Ключові слова: економічна експертиза; види економічних досліджень; матеріали справи; об'єкт дослідження; вихідні дані; додаткові матеріали; клопотання.

Challenges Encountered During Forensic Economic Examinations

Katerina Serbinova

This study examines the central issues that forensic examiners encounter while conducting forensic economic examinations. It delves into the fundamental objectives of economic examinations, along with the intricacies of compiling case materials and researching subjects, including their characteristic features, the process of partially returning materials, and the requests' drafting.

Keywords: economic examination; economic examination types; case materials; research object; initial data; additional materials; requests.

Найбільш поширеним видом судових експертиз є судово-економічна експертиза. Необхідність її проведення виникає під час розслідування кримінальних справ щодо злочинів у сфері господарської діяльності, а також під час судового розгляду

цивільних справ із майнових питань, розгляду справ про адміністративні правопорушення в галузі фінансів і підприємницької діяльності [1].

Судові економічні експертизи проводять за трьома експертними спеціальностями: 11.1 «Дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності»; 11.2 «Дослідження документів про економічну діяльність підприємств і організацій»; 11.3 «Дослідження документів фінансово-кредитних операцій».

Основними завданнями економічної експертизи є визначення документального обґрунтування відтворення в бухгалтерському обліку, фінансовій звітності, податковій звітності окремих показників господарської діяльності підприємств (організацій), які стали предметом судових спорів.

Експерт-економіст проводить дослідження, виходячи із встановлених контролюючими органами невідповідностей відтворення показників у податковій звітності, фінансовій звітності, проведених сторонами у справі розрахунків показників. Тобто, експерт-економіст не проводить самостійно розрахунків будь-яких показників, а виконує дослідження документальної обґрунтованості проведених розрахунків (установлених показників.)

Проведення ревізійних дій (визначення експертами-економістами будь-яких економічних показників без попереднього проведення документальних перевірок фінансово-господарської діяльності суб'єктом контролю) не належить до завдань економічної експертизи.

Досить часто під час проведення досліджень експерти стикаються з тим, що питання, які ставлять на розв'язання експерту, не відповідають Науково-методичним рекомендаціям з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень (далі — *НМР*) [2]. Тобто, у постанові про призначення судово-економічних експертиз питання сформульовано неясно або його редакція не відповідає рекомендаціям. Також не визначено період дослідження і суму, яку слід підтвердити документально.

Окрім цього, перед експертами ставлять правові питання. Експерт-економіст не визначає осіб, відповідальних за проведення спірних господарських операцій та ін. Експерт-економіст не визначає збитків, а проводить дослідження документального підтвердження встановлених контролюючим органом збитків.

Під час формування матеріалів справи та об'єктів дослідження органи досудового розслідування не завжди якісно підходять до їх оформлення. Документи формують не за епізодами, інколи від сторін спору за дорученням суду документи надають не підшитими та не пронумерованими, що не відповідає вимогам Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень (далі — *Інструкція*) [3].

Разом з документом про призначення експертизи (залучення експерта) слід надати документи бухгалтерського та податкового обліку, які містять вихідні дані для розв'язання поставлених питань.

Якщо ведення бухгалтерського обліку здійснювалось в електронно-обчислювальному вигляді, експерту надають реєстри бухгалтерського обліку у роздрукованому вигляді, обов'язково завірені в установленому порядку.

У разі призначення експертизи з метою перевірки висновків документальної ревізії, у документі про призначення експертизи (залучення експерта) зазначають, які саме висновки і з яких причин викликають сумнів (суперечать іншим матеріалам справи, непереконливо обґрунтовані фінансовими інспекторами тощо).

У разі потреби для визначення, які саме документи слід надати експерту на дослідження в кожному конкретному випадку, доцільно отримати консультацію експерта-економіста.

Документи мають бути систематизованими в хронологічному порядку (за відповідними періодами), підшитими, прошнурованими та пронумерованими [3].

Однак дуже часто документи на дослідження надають в копіях по декілька екземплярів, до того ж у документі про призначення експертизи не зазначено про

проведення дослідження за копіями. Експерти подають клопотання про надання додаткових матеріалів, якщо їх недостатньо для розв'язання поставлених перед ними питань. Сторонами у справі надаються копії документів. Згідно з п. 3.5 Інструкції на копіях документів має бути зазначено ухвалу суду [3].

Тому, призначаючи експертизу за копіями документів, треба зазначити це або надати для дослідження оригінали документів.

Також виникають питання про часткове повернення матеріалів, про строки надання відповіді на заявлене клопотання, а також про письмові звернення щодо продовження строків виконання експертизи. Зазвичай повертають всі надані матеріали. До того ж строк виконання експертизи збільшується.

Перелік джерел посилання

1. Дікань Л. В., Понікаров В. Д., Кожушко О. В. Судово-економічна експертиза : навч. посіб. Харків, 2014. 432 с.
2. Науково-методичні рекомендації з питань підготовки матеріалів та призначення судових експертиз : затв. наказом Мін'юсту України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text> (дата звернення: 01.09.2023).
3. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: затв. наказом Мін'юсту України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text> (дата звернення: 01.09.2023).

Окремі питання, що виникають під час визначення обсягів будівельно-монтажних робіт

Олег Сидоренко,

Сумський НДЕКЦ МВС України, м. Суми, Україна, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8427-7335>,
e-mail: olegg.sidorenko@gmail.com

Розглянуто проблемні питання, пов'язані із визначенням обсягів фактично виконаних будівельно-монтажних робіт під час проведення судової будівельно-технічної експертизи (у зв'язку з невизначеністю окремих будівельних норм).

Ключові слова: приховані роботи; будівництво; капітальний ремонт; реконструкція.

Separate issues that arise while determining the scope of construction and installation works

Oleg Sydorenko

Problematic issues related to the scope determination of actually performed construction and installation works during forensic construction examination (due to the uncertainty of individual construction regulations) were considered.

Keywords: hidden robots; construction; overhaul; reconstruction.

Останнім часом зросла кількість судових будівельно-технічних експертиз щодо правопорушень, пов'язаних із визначенням виконаних підрядними організаціями обсягів будівельних робіт. Під час проведення судових будівельно-технічних експертиз, пов'язаних із цими питаннями, перед судовим експертом постає нелегке завдання з визначення обсягів будівельно-монтажних робіт, унесених до актів форми № КБ-2в. Складність полягає в тому, що на час проведення експертизи будівельно-монтажні роботи завершено, а об'єкт, на якому проводились роботи, здано в експлуатацію. Тобто значну частину будівельно-монтажних робіт під час проведення візуально-інструментального огляду вже не можна оглянути без часткового або повного руйнування.

Саме тому для проведення огляду прихованих робіт, відповідно до п. 7 Інструкції з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України, затвердженої наказом МВС України від 17.07.2017 р. № 591: